

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN BSO

De Kindervilla Wereld – Locatie Heemstede

De Kindervilla BV

Westeinde 94
2211 XS Noordwijkerhout

Pedagogisch beleidsplan

BSO De Kindervilla Wereld Heemstede

Deel 1 visie

Inhoudsopgave:

1. Visie

- Algemeen
- Natuur
- Activiteiten

Blz:

4

4

5

2. Pedagogische vuistregels

5

3. Organisatiestructuur

6

- Aanstelling beleid
- Sollicitatieprocedure
- Communicatie binnen de BSO
- Roostering parttime werken
- Deskundigheidsbevordering
- Protocollen

6

7

7

8

8

8

4. contact met ouders

- Privacy
- Plaatsingsbeleid
- Kennismakingsgesprek en rondleiding
- Dagelijks contact
- Extra dagdelen
- Welbevinden/observatie
- Nieuwsbrief
- Oudercommissie
- Klachtenbehandeling

9

9

9

9

9

10

10

10

10

10

Deel 2 praktijk

1. Algemeen

11

- Groepsindeling
- Dagindeling
- Groepsinrichting
- Hygiëne
- Veiligheid
- Schoolvakanties

11

11

12

12

13

13

2. <u>Wennen</u>		14
• Algemeen		14
• Technieken bij het wennen		14
3. <u>Eten</u>		14
• Samen eten op de groep		14
• Kinderen die moeilijk eten		15
• Rituelen/ gewoontes/ regels bij het eten		15
4. <u>Corrigeren en belonen</u>		16
• Grenzen stellen		16
• 'Straf' het gedrag, niet het kind		16
• Als waarschuwen niet helpt		16
5. <u>Spel en activiteiten</u>		17
• Algemeen		17
• Creatieve activiteiten		17
6. <u>Omgaan met...</u>		18
• Contact met ouders/ overdracht		18
• Vermoeden kindermishandeling		18
• Ziekte van het kind		18
o Ziek? Wel of niet naar de BSO		
o Plotseling ziek worden		
o Medicijngebruik		
o Hulp bij ongelukken		
o Hoofdluis		
• Seksualiteit		19
o Beleid omgaan met kinderen en seksualiteit		
• Feesten en verjaardagen		21

Deel 1 Visie

Functie pedagogisch beleidsplan

- Dit pedagogische beleidsplan biedt algemene kaders en richtlijnen. Het geeft de grenzen aan waarbinnen we ons werk uitvoeren, maar het schrijft niet ons dagelijks handelen voor. Buitenschoolse opvang is een zeer dynamische werkvorm. Kinderen ontwikkelen zich, situaties veranderen dagelijks en telkens gebeuren er verrassende dingen. Het is uitdagend werk. Het vraagt van de pedagogische medewerkers een grote creativiteit, maar vooral sensitiviteit voor de behoeften van de kinderen.
- Het is ook bedoeld om ouders te laten kennismaken met de werkwijze van De Kindervilla Wereld Heemstede. Daarnaast kan dit beleidsplan worden gebruikt om personeelsleden, onderwijsinstellingen en andere belangstellenden te informeren over de gang van zaken bij De Kindervilla Wereld Heemstede.
- De kwaliteit wordt gewaarborgd door de hoge eisen die aan de vestiging van een buitenschoolse opvang worden gesteld. De gestelde eisen van de Wet Kinderopvang worden als uitgangspunt genomen. Hierin staan niet alleen regels voor de eisen waaraan de ruimtes moet voldoen waarin de kinderen worden opgevangen, maar bijvoorbeeld ook over het vereiste opleidingsniveau van de pedagogische medewerkers.
- Ouders mogen ons aanspreken op de inhoud van dit beleidsplan. Het staat iedereen vrij te toetsen of hetgeen op schrift staat ook daadwerkelijk wordt waargemaakt in de praktijk. Dit neemt niet weg dat goede buitenschoolse opvang staat of valt met vertrouwen. Ouders moeten hun kind met een gerust hart bij De Kindervilla Wereld Heemstede achterlaten. Om een goede vertrouwensband met de ouders op te kunnen bouwen is een open en eerlijke communicatie onmisbaar.

Inleiding

Door de verschillende nationaliteiten van de kinderen heeft ons kinderdagverblijf een internationaal karakter. Dit uit zich bijvoorbeeld in de meertaligheid van onze leidsters. Bij de start van de exploitatie werken wij nog niet met stagiaires.

Dit is het pedagogisch beleidsplan van BSO De Kindervilla Wereld Heemstede. Met dit beleid wordt onze inhoudelijke visie gegeven op kinderopvang voor kinderen van 4-12 jaar. Er wordt een aantal uitgangspunten geformuleerd die een leidraad zijn voor het pedagogisch handelen. Het beleid biedt tevens de mogelijkheid een referentiekader te zijn voor zowel het personeel als de ouders; hoe wij met de kinderen werken en wat wij belangrijk vinden. In teamvergaderingen zal het plan een standaard agendapunt worden en indien nodig bijgesteld worden. Gedurende de periode dat de kinderen aan onze BSO zijn toevertrouwd, zijn wij verantwoordelijk voor de begeleiding, opvoeding en verzorging van deze kinderen. Dit zien wij als een grote verantwoordelijkheid.

Het pedagogisch beleidsplan is opgebouwd uit twee delen. Het eerste deel is het theoretische gedeelte waarin onze visie op kinderopvang wordt gegeven en de organisatiestructuur wordt toegelicht. Het tweede gedeelte is het praktisch gedeelte waarin de dagelijkse gang van zaken op het kinderdagverblijf wordt toegelicht.

Volgens de wet Kinderopvang worden kinderopvangorganisaties geacht te werken met een Risico-Inventarisatie Plan. Dit plan is onderverdeeld in de thema 's gezondheid en veiligheid. Jaarlijks wordt er door ons gehele team nauwkeurig gekeken naar de verschillende aspecten, vermeld in de risico-inventarisatie. Naar aanleiding van deze observatie wordt een actieplan gemaakt en kunnen er, naar aanleiding van het actieplan, zaken worden verbeterd.

1. Visie

Algemeen

Onze BSO is vooruitstrevend en anders dan andere BSO's en onderscheidt zich door kwaliteit, flexibiliteit van contracten en het buiten spelen.

Wij bieden naschoolse opvang op maandag, dinsdag en donderdag van 14:30 uur tot 19:00 uur. In de vakanties zijn wij vanaf 7.00 uur geopend. Tevens bieden wij vakantie-, flexibele opvang en zijn wij geopend op studiedagen. Voor deze studiedagen hanteren wij een norm van openstelling bij tenminste 3 kinderen. Wij hanteren een kind/leidster ratio volgend de normen van de Wet Kinderopvang, dat betekent dat er voor elke 10 kinderen 1 pedagogisch medewerker op de groep aanwezig is. Elk kind is een individu en daar moet ook zeker binnen de groep aandacht voor zijn, door ons personeel/kind ratio is daar volop mogelijkheid voor.

Bij BSO De Kindervilla Wereld Heemstede zijn wij ons bewust van de schijf van vijf en hebben onze voeding daarop aangepast. Ouders kunnen hier binnen een contractvorm kiezen die past bij hun gezinssituatie.

Wij bieden een "all-inclusive"-concept. Dit houdt in dat er aan alles omtrent ontzorging is gedacht. Zo bieden wij zwemlessen aan en brengen wij kinderen naar sportverenigingen en naschoolse educatie. Dit gaat uitsluitend in overleg met De Kindervilla Wereld. Ook bieden wij de mogelijkheid om huiswerk te maken op de groep. Daarnaast zijn alle verzorgingsmaterialen aanwezig, zelfs de regenlaarzen staan voor de kinderen klaar om te kunnen ravotten; ook bij minder goed weer. Wij bieden de kinderen elke periode een gevarieerd workshopprogramma aan op de groep. Daarnaast organiseren wij workshops buiten de groep op het gebied van sport en spel, creativiteit, muziek, techniek en drama. De workshops zijn passend bij de verschillende leeftijden en spreken tot de verbeelding van de kinderen.

Natuur

Natuur speelt een grote rol binnen de BSO. We vinden het belangrijk dat kinderen kennis maken met de flora en fauna en leren respectvol omgaan met de natuur maar ook om meer kennis en inzicht te krijgen in wat er allemaal leeft en groeit. Dit maken we mogelijk door veel verschillende activiteiten aan te bieden op het gebied van dier en natuur en door op ontdekking te gaan in bijvoorbeeld de duinen. Ook een bezoek aan onze "moeder"vestiging op het Westeinde behoort tot de mogelijkheden. Daar hebben we een kleine kinderboerderij, moestuin en ontdektuin!

Het omgaan met dieren speelt een grote rol in het activiteitenprogramma, van het aaien van de dieren, voeren van de dieren tot het verschonen van de konijnenhokken, uiteraard alles niet geforceerd, heeft een kind er geen zin dan hoeft het ook niet. Op deze manier willen we de kinderen leren dat een diertje heel erg leuk is maar ook veel verzorging nodig heeft, de manier waarop je voor een dier zorgt en ook hoe je het diertje oppakt aait enz.

Ook onze pedagogisch medewerkers moeten enige affectie hebben met natuur, ze moeten niet vies zijn van een spinnetje maar juist de kinderen enthousiast maken voor dit mooie maar vooral nuttige beestje. De pedagogisch medewerkers zou elk kind als het ware mee moeten nemen op een ontdekkingsreis door de natuur.

Activiteiten

Op BSO De Kindervilla Wereld Heemstede bieden we een breed scala aan van verschillende activiteiten. Dit doen we in de vorm van workshops. Elke periode van 3-4 weken heeft een bepaald thema. Binnen dit thema worden er activiteiten aan geboden, die spreken tot de verbeelding van de kinderen. Hierbij wordt aan elk kind/iedere leeftijdsgroep gedacht. De activiteiten kunnen we opsplitsen in de verschillende categorieën;

- Creatief
- Sport en spel
- Techniek
- Natuur
- Muziek
- Theater
- Dans

Gedurende elke workshop periode streven wij ernaar om in ieder geval alle categorieën in ons workshop programma op te nemen.

Bij BSO De Kindervilla Wereld Heemstede is het meedoen aan een activiteit een vrije keuze. We houden hierbij elk individueel kind in de gaten. Wanneer een kind al een tijd niet gekozen heeft voor een georganiseerde activiteit proberen wij hier wel in te sturen, zodat een kind ervaart hoe leuk het is.

2. Pedagogische vuistregels

- Veiligheid is het belangrijkste gevoel dat een pedagogisch medewerker een kind moet bieden. Veiligheid en geborgenheid worden geboden door goed te reageren op de behoeften van een kind. Belangrijke handvaten zijn: troosten, knuffelen, luisteren en communiceren.
- Kinderen moet een basis geboden worden voor wat betreft hun zelfvertrouwen; hun gevoel voor eigenwaarde (positieve response) en het respectvol met elkaar omgaan. Een kind dient serieus genomen te worden;
- Er moet structuur geboden worden aan kinderen in de vorm van een overzichtelijke dagindeling en vaste rituelen rond het afscheid nemen, eten en activiteiten. Er moet een afwisselend aanbod van activiteiten aangeboden worden.
- Het is belangrijk dat de opbouw van de middag bestaat uit rustige en drukke momenten, van sociale en individuele activiteiten die elkaar afwisselen. Pedagogisch medewerkers stemmen dit af op de "sfeer" die in de groep heerst.
- Een kind neemt gedrag van volwassenen over. De pedagogisch medewerker is met haar gedrag een voortdurend voorbeeld.
- Creatieve activiteiten zijn bedoeld om kinderen bezig te laten zijn met materialen (bijv. kleien), zonder dat daar direct kant en klare werkjes uit voort hoeven te komen.
- Elk kind moet onvoorwaardelijk geaccepteerd worden zoals het is en aan zijn rechten en behoeften moet tegemoet gekomen worden (binnen de regels die er op De Kindervilla Wereld gelden). Er mogen geen favoriete kinderen aan de ene kant zijn en kinderen die afgewezen worden aan de andere kant.
- De zelfstandigheid en zelfredzaamheid van kinderen vergroten o.a. door het zelf oplossen van een probleem en kleine opdrachten/taken geven. Dit wordt uitgebreid geprezen en beloond door de pedagogisch medewerkers.
- Het signaleren en uitwisselen van ervaringen met de ouders, zodat ouders goed op de hoogte zijn hoe het met hun kind gaat op de BSO.
- Kinderen worden nooit tot iets gedwongen wat zij niet willen, zoals eten, drinken en activiteiten
- 'Straf' het gedrag, niet het kind. Prijs het gewenste gedrag. Wij laten de kinderen weten dat het kind niet stout is maar het gedrag.
- Activiteiten zijn op vrijwillige basis, als kinderen niet mee willen doen hoeft dit niet. Zij worden wel gestimuleerd mee te doen.
- Consequent zijn is het uitgangspunt. Er worden grenzen aan kinderen gesteld, deze hebben te maken met veiligheid en met de omgang met elkaar.
- Er mag geen sprake zijn van fysiek of verbaal geweld tegen kinderen.

- Er moet worden ingegrepen door de pedagogisch medewerker wanneer een kind of een groep kinderen een ander kind pest.
- Uitgangspunt is niet alleen het individuele contact tussen volwassene en kind, maar óók de groep en de kinderen onderling. Door het regelmatig opsplitsen van de groep, kan er aan een kleinere (leeftijd) groep aandacht gegeven worden.
- Signalering en uitwisseling. De BSO kan een functie vervullen door tijdig problemen te signaleren. Ouders wordt een omgeving aangeboden waarin zij met andere ouders en pedagogisch medewerkers ervaringen kunnen uitwisselen en bij problemen naar de juiste instanties verwezen kunnen worden.
- Pedagogisch medewerkers bieden kinderen de mogelijkheid om in zich de groep af te zonderen als het kind daar de behoefte aan heeft;
- Aan tafel wachten we aan het begin van de maaltijd tot alle kinderen een boterham of warm eten hebben, we eten netjes en met een vork.
- De kinderen leren op de BSO dat ze naar elkaar moeten luisteren, op hun beurt wachten tot iemand is uitgesproken en niet door elkaar praten. Tijdens de tafelmomenten proberen de pedagogisch medewerkers kinderen dit op een speelse manier bij te brengen en te prijzen als dit goed verloopt.

3. Organisatiestructuren

In het kort gaan wij hierin op de organisatie van BSO De Kindervilla Wereld Heemstede. Alleen waar de organisatiestructuur van belang is voor het pedagogisch beleid zal dit hier besproken worden, andere onderwerpen die de medewerkers betreffen zijn terug te vinden in het personeelsbeleid.

Aanstelling beleid

Het team van de BSO vindt de volgende criteria van belang bij het aannemen van nieuwe pedagogisch medewerker:

- Een afgeronde MBO of HBO- kindgerichte opleiding conform de CAO opleidingslijst
- Lief, geduldig en zorgzaam zijn
- Goed en adequaat kunnen reageren op de behoefte van het kind;
- Veiligheid en structuur kunnen bieden
- Consequent zijn
- Na kunnen denken en reflecteren over je eigen pedagogisch handelen
- Het bespreekbaar maken van je eigen handelen
- Zelfstandig een groep kunnen leiden
- Zowel individueel als groepsgerichte activiteiten kunnen bieden
- Goede contacten met ouders kunnen opbouwen
- Professionele informatie kunnen verstrekken over de kinderen
- Afwisselende activiteiten kunnen bieden
- Collegiaal en flexibel zijn
- Gevoel voor humor hebben
- Verklaring omtrent gedrag kunnen overhandigen
- Beschaafd Nederlands en Engels kunnen spreken en schrijven
- Sportief zijn
- "Natuurlijk" aangelegd voor interesse flora en fauna.

Bij het aannemen van een nieuwe medewerker kijken wij ook of iemand binnen het bestaande team past. Na het sollicitatiegesprek wordt de sollicitant uitgenodigd één of twee middagen mee te draaien met de groep.

Het team doet verslag hoe het meedraaien werd ervaren en aan de hand van de informatie die we hebben van gesprek én meedraaien wordt de beslissing genomen. Ervaring en referenties vormen een belangrijk onderdeel om iemand wel of niet aan te nemen.

Sollicitatieprocedure

Als er binnen de BSO een vacature vrijkomt, dan wordt er in samenwerking met de leidinggevende A een vacature opgesteld. In deze vacature staat een termijn waarin sollicitanten en sollicitatiebrief kunnen sturen. Na deze termijn worden de brieven bekeken en geselecteerd. Sollicitanten worden persoonlijk uitgenodigd voor een gesprek op de BSO. De leidinggevende voert de gesprekken. Tijdens het eerste gesprek worden er algemene en specifieke vragen gesteld. De sollicitant heeft de tevens de gelegenheid om vragen te stellen. Na het houden van de eerste gesprekken wordt er weer geselecteerd en degene die afgewezen worden krijgen daar schriftelijk bericht van. De sollicitanten die doorgaan naar de tweede ronde krijgen een rondleiding door de BSO en de leidinggevende bespreekt de arbeidsvoorwaarden met de sollicitant. Wanneer de sollicitant akkoord gaat met de voorwaarden draait deze een middag in de groepen mee. Zo krijgen de pedagogisch medewerkers een indruk van de werkwijze van de sollicitant. Er wordt vervolgens een derde gesprek met de sollicitant gehouden over de ervaringen van beide kanten over het meedraaien. Daarna wordt er door de leidinggevende een beslissing genomen en deze wordt bij afwijzing persoonlijk benaderd.

Communicatie binnen de BSO

Bij het werken in een team op een BSO is overleg en communicatie van groot belang. Op de BSO wordt het direct aanspreken van iemand op een correcte en respectvolle manier gewaardeerd en gestimuleerd.

Veel zaken die de kinderen betreffen, zoals wijzigingen in medicijngebruik, wennen, situatie thuis etc. moeten goed gecommuniceerd worden. Elke groep heeft een overdrachtsschrift en agenda waarin al dit soort zaken worden genoteerd.

Ongeveer één keer per maand wordt er een groepsoverleg gevoerd waarin diverse zaken worden besproken. Uitkomsten van observaties worden in een groepsoverleg behandeld, er kan in een overleg een plan van aanpak worden opgesteld hoe te handelen bij een kind dat door zijn of haar gedrag wat meer aandacht nodig heeft.

Samenwerking tussen de pedagogisch medewerkers binnen een groep en in het team is een belangrijk onderdeel van deze gesprekken. Tijdens een gesprek is er de mogelijkheid dat de pedagogisch medewerkers ervaringen in het omgaan met kinderen uitwisselen. Als door een bepaalde aanpak van een pedagogisch medewerker blijkt dat deze een positief effect heeft op de kinderen en het groepsgebeuren, kan er besloten worden deze aanpak in te voeren in de groep.

De assistent leidinggevende van de BSO zal dit groepsoverleg leiden en sturen en waar nodig is eventuele maatregelen/ veranderingen doorvoeren. Van een groepsoverleg wordt altijd een verslag gemaakt dat door alle pedagogisch medewerkers van de groep wordt gelezen en goedgekeurd.

Iedere pedagogisch medewerker heeft jaarlijks een functioneringsgesprek met de leidinggevende. In een functioneringsgesprek wordt er gekeken naar eventueel eerder gemaakte afspraken.

Pedagogisch medewerkers krijgen vooraf een formulier wat ze door kunnen lezen en dat zal als leidraad dienen voor het gesprek. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt en na ondertekening in het personeelsdossier opgeborgen.

Daarnaast worden er, indien wenselijk of noodzakelijk, extra individuele gesprekken gehouden. Als pedagogisch medewerkers zich niet houden aan de huisregels en het pedagogisch beleidsplan van de BSO kan er via een individueel gesprek door de leidinggevende een plan van aanpak worden

besproken, dit kan gekaderd zijn aan een bepaalde termijn, waarin er positief resultaat wordt verwacht van de pedagogisch medewerker, ook hiervan wordt een verslag gemaakt en in het personeelsdossier opgeborgen.

Als een pedagogisch medewerker langdurig of meerdere keren per jaar ziek is krijgt deze met één van de leidinggevenden een **ziekteverzuim** gesprek. In dit gesprek kan het ziektebeeld worden besproken en de terugkeer in het arbeidsproces door middel van het plan van aanpak, welke leidinggevenden verplicht zijn in te vullen bij een verzuim langer dan 6 weken.

Roostering en parttime werken

Om er zorg voor te dragen dat de kwaliteit en continuïteit gewaarborgd wordt hebben wij de volgende uitgangspunten bij het samenstellen van het team:

- Iedere groep heeft een aantal vaste gediplomeerde pedagogisch medewerkers, zij zijn bekend bij de ouders, door middel van voorstellen tijdens het wennen of bij één van de eerste breng- of haalmomenten;
- Bij ziekte of verlof worden er vaste invalpedagogisch medewerkers ingezet of eventueel een pedagogisch medewerker die extra inzetbaar is.
- Pedagogisch medewerkers kunnen op een andere groep ingezet worden, mocht dit nodig zijn.
- Voor de groep geldt dat er 1 pedagogisch medewerker op 10 kinderen aanwezig is.
- Er wordt door de pedagogisch medewerker duidelijk aangegeven wanneer extra ondersteuning van belang is, het belang van de kinderen staat bij ons voorop;
- In vakanties werken we met wisseldiensten, afhankelijk van het programma rooster.

Deskundigheidsbevordering

Wij vinden het als BSO belangrijk dat pedagogisch medewerkers zich blijven ontwikkelen en hun kennis en vaardigheden actief houden. Jaarlijks wordt er een kinder-EHBO-cursus georganiseerd voor pedagogisch medewerkers. De Bedrijfs Hulp Verleners krijgen om het jaar een herhalingscursus.

Protocollen

Op de BSO werken we met protocollen. Deze protocollen zijn opgesteld naar aanleiding van het werken in de praktijk, besproken in het en worden 1 keer per jaar geëvalueerd. Als in de praktijk blijkt dat bepaalde zaken niet werkbaar zijn of aangepast moeten worden, dan worden deze in het protocol veranderd.

Pedagogisch medewerkers worden geacht zich aan de protocollen te houden.

4. Contact met ouders

In de visie van de BSO heeft de ouder de rol van klant. Eigenlijk zijn er twee groepen klanten: kinderen en ouders. Zij zijn afnemer van het product dat de BSO aanbiedt namelijk: professionele, verantwoorde kinderopvang. Het is van belang dat de ouder de gelegenheid krijgt om zijn wensen met betrekking tot het verzorgen van het kind over te dragen aan de pedagogisch medewerker en dat de pedagogisch medewerker de gelegenheid krijgt om de ouder te informeren over de tijd die het kind de BSO heeft doorgebracht.

De ouder is de deskundige voor wat betreft zijn eigen kind en mag ten aanzien van de wijze van opvang verwachten dat de pedagogisch medewerker serieus ingaat op zijn verzoeken en zich flexibel opstelt (binnen bepaalde grenzen). Indien het in het belang van andere kinderen en het belang van de groep betreft, dan is de pedagogisch medewerker de deskundige, vanuit haar ervaring en opleiding. Als deze belangen met elkaar in botsing komen en de ouder een klacht heeft, dan moet de pedagogisch medewerker dat signaal opvangen en op korte termijn (in overleg met de

leidinggevende) actie ondernemen om tot een oplossing te komen. Het is denkbaar dat een ouder wensen heeft ten aanzien van de verzorging of omgang met het kind die niet tot de dagelijkse discipline van de BSO behoort. Bij dergelijke verzoeken dient de pedagogisch medewerker/ leidinggevende het belang van het individuele kind en het belang van de groep/ organisatie zorgvuldig tegen elkaar af te wegen. Een pedagogisch medewerker zal het advies niet altijd op kunnen volgen: een pedagogisch medewerker mag het kind bijv. geen tik geven, ook niet op advies van de ouder.

Privacy

Allereerst zullen ouders verzekerd zijn van het feit dat er zorgvuldig omgegaan wordt met persoonlijke gegevens. De BSO registreert een aantal gegevens van het kind die van belang zijn voor een goede opvang of die vereist worden door de GGD.

Deze gegevens worden door de ouders ingevuld op het inschrijfformulier. Hierbij gaat het om informatie als: inentingen, telefonische bereikbaarheid, allergieën etc.

Zowel observatieverslagen als oudercontracten worden opgeborgen. Voorts zullen de pedagogisch medewerkers voorzichtig omgaan met informatie over kinderen in hun contacten met andere ouders.

Plaatsingsbeleid

Bij het inschrijven wordt gekeken naar de inschrijfdatum, in principe wordt op deze datum ingepland. Kunnen we een kindje niet plaatsen op de dagen die de ouders hebben aangevraagd, dan proberen we een alternatief aan te bieden.

Kennismakingsgesprek en rondleiding

De eerste kennismaking met BSO De Kindervilla Wereld Heemstede is meestal per telefoon of per e-mail. Er wordt een afspraak gemaakt met de ouders. Bij de rondleiding kunnen de ouders de BSO uitgebreid bekijken, krijgen zij alle informatie over de organisatie van de BSO en kunnen zij vragen stellen.

Dagelijks contact

De dagelijkse contacten tussen ouders en pedagogisch medewerkers zijn van groot belang. De pedagogisch medewerker vertelt wat de activiteiten van die dag waren, hoe het kind het vond, met wie het heeft gespeeld en ook de verdrietige momenten worden verteld. Een goede communicatie tussen ouder en pedagogisch medewerkers zorgt er ook voor dat de aansluiting met thuis en de BSO optimaal is en blijft. Zo kan het weleens gebeuren dat ouders even op hun beurt moeten wachten omdat de pedagogisch medewerker nog in gesprek zijn met een andere ouder. Het is de taak van de pedagogisch medewerker dit in de gaten te houden en de aandacht evenredig over de ouders te verdelen. Als er de ene dag wat minder aandacht is voor een ouder, kan er een volgende dag weer wat meer aandacht aan deze ouder besteed worden.

Extra dagdelen

Het is mogelijk om extra diensten van De Klimtoren af te nemen, zoals extra dagen of ruildagen. Deze mogelijkheid moet tenminste 2 weken voor de 1^e van de af te nemen diensten in die maand van tevoren worden aangevraagd via e-mail: info@dekindervillawereld.nl. Eenmaal doorgegeven door de ouder/verzorger en bevestigd door de planner via mail of andere vorm is deze aanvraag bekrachtigd en zal facturatie plaatsvinden op basis van de door de verzorger/ ouder doorgegeven wijziging.

Observatie

Pedagogisch medewerkers observeren en signaleren de hele dag door, ze kijken naar de kinderen en volgen zo hun ontwikkeling. Bij de overdracht aan ouders geven zij informatie door over de kinderen. Er vinden op de BSO geregeld gesprekken plaats met ouders over de ontwikkeling van zijn/ haar kind. Als de pedagogisch medewerker van een groep signaleert dat de ontwikkeling, welzijn en/ of het gedrag van de kinderen niet geheel volgens "schema" verloopt kunnen zij zelf ook besluiten om een gesprek met ouders aan te vragen.

Elk jaar wordt er een welbevinden ingevuld van het kind. Een welbevinden is een gerichte observatie op verschillende vlakken. Ouders krijgen de ingevulde welbevinden mee naar huis en kunnen vanuit hier een gesprek met de pedagogisch medewerker aanvragen. 1x per jaar zijn er 10 minuten gesprekken waar ouders zich voor kunnen intekenen.

Zorgkinderen

In geval van zorgkinderen en kinderen die meer aankunnen wordt vastgelegd wat de doelen, het aanbod en de inzet van de begeleiding zijn en wanneer geëvalueerd wordt. Eén en anders volgens het zorgbeleid. Ouders van zorgkinderen worden aantoonbaar actief betrokken bij het bestrijden van het punt van zorg. Het effect van begeleiding en extra zorg wordt periodiek geëvalueerd en vastgelegd. Ook de aard van een vervolg of de evt. beëindiging wordt vastgelegd. Voor de evaluatie wordt het binnen de opvang gehanteerde observatie-instrument gebruikt.

Nieuwsbrief

Elk kwartaal (of vaker indien nodig) verschijnt er een nieuwsbrief van de BSO. Deze nieuwsbrief bevat een aantal vaste rubrieken aangevuld met actuele zaken. Er zijn een aantal vaste onderwerpen zoals: wie zijn er nieuw, veranderingen binnen het team en het voorstellen van nieuwe pedagogisch medewerkers. Via dit medium kan het team het geheugen van de ouders oprispen met betrekking tot bepaalde afspraken!

Oudercommissie

De BSO streeft naar een oudercommissie waarin uit elke groep één of meerdere ouders zijn vertegenwoordigd. De oudercommissie heeft een adviseerende rol ten aanzien van de algemene organisatie van de BSO en draagt zelf zorg voor naar nieuwe leden. De oudercommissie kan adviseren over alle zaken die de inhoudelijke kinderopvang betreffen, zoals bijvoorbeeld het pedagogisch beleid. Eenmaal in de 10 weken wordt er vergaderd en de leidinggevende neemt daaraan deel, namens het team. Er is een reglement opgesteld wat als richtlijn voor de oudercommissie dient.

Klachtenbehandeling

Het kan gebeuren dat er eens iets mis gaat in de communicatie tussen pedagogisch medewerkers en ouders of dat een ouder niet helemaal tevreden is over de opvang van het kind om wat voor reden dan ook. Ervan uitgaande dat een pedagogisch medewerker op de BSO sociaalvaardig is, zal zij voldoende tact en invoelingsvermogen bezitten om de emoties (want het gaat om kinderen) niet

onnodig te doen oplopen. Een klacht ontstaat meestal wanneer communicatie moeizaam verloopt of zelfs helemaal stopt of omdat iemand te laat, niet of onjuist geïnformeerd is. Het behoort tot de taak van de organisatie om in een dergelijke situatie de communicatie weer op gang te brengen.

Uitgangspunten hierbij zijn dat de klacht serieus genomen wordt en dat het probleem zo snel mogelijk verholpen wordt: het liefst door degene die in eerste instantie bij de klacht betrokken is. Zij is immers degene die het meest direct met ouder en kind te maken heeft. De klacht wordt gemeld en gerapporteerd bij een van leidinggevendenden.

De BSO beschikt over een klachtenprotocol waarin de procedure voor pedagogisch medewerkers beschreven staat en waarin aandachtsformulieren aanwezig zijn die pedagogisch medewerkers in kunnen vullen indien nodig. Wanneer een ouder een klacht heeft over de wijze waarop een pedagogisch medewerker het kind bejegend of verzorgt, dient de ouder deze klacht in eerste instantie bij de pedagogisch medewerker neer te leggen omdat zij degene is die bij machte zou moeten zijn om een oplossing aan te dragen.

Wanneer de betrokken partijen samen niet tot overeenstemming kunnen komen, dan kunnen de pedagogisch medewerkers en/ of ouder zich wenden tot een van de leidinggevendenden, omdat zij verantwoordelijk is voor de kwaliteit van de geboden opvang. Over het algemeen is interventie van de leidinggevende voldoende om de communicatie weer op gang te brengen en wordt het probleem naar tevredenheid van betrokken partijen opgelost. Desalniettemin zou het voor kunnen komen dat een ouder een klankbord nodig heeft voor een bepaald probleem. In dat geval kan de ouder zich met zijn klacht richten tot de directeur en een voor het kinderdagverblijf ingestelde Geschillencommissie (ter inzage ligt het klachtenprotocol). Ook hierbij geldt dat het doel is om de communicatie weer zo snel mogelijk op gang te brengen.

5 HOE KIJKEN WIJ NAAR OPVOEDEN?

Onze belangrijkste taken ontleen we aan de pedagogische doelen van Marianne Riksen-Walraven¹. We hebben voor deze doelen gekozen omdat we, naast het bieden van opvang en een speelplek, onze opvoedende taak de belangrijkste vinden. De aan ons toevertrouwde kinderen willen we het volgende bieden:

5.1. EMOTIONELE VEILIGHEID

Hiermee bedoelen we: het creëren van een veilige basis, een “thuis” waar kinderen zich kunnen ontspannen en zich veilig voelen. Het bieden van een gevoel van veiligheid zien we als het belangrijkste opvoedingsdoel. Als een kind zich emotioneel veilig voelt draagt dat in positieve zin bij aan een gevoel van welbevinden. Het vormt bovendien de basis voor de overige opvoedingsdoelen.

Als het kind zich veilig voelt dan kan het zich open stellen voor wat er om hem heen gebeurt en is er ruimte voor persoonlijke of sociale ontwikkeling.

Om emotionele veiligheid te kunnen bieden zijn een aantal zaken belangrijk.

Op de eerste plaats is dat: vaste en sensitieve groepsleiding. Bij vertrouwde gezichten kunnen kinderen zich thuis en op hun gemak voelen. Sensitieve pedagogisch medewerkers herkennen en onderkennen de gevoelens van kinderen en gaan op het juiste moment in op hun initiatieven. De manier waarop de pedagogisch medewerker met een kind omgaat dient een bewuste keuze te zijn, gebaseerd op onze gezamenlijke visie op opvoeding. Ook de aanwezigheid van bekende leeftijdsgenootjes kan bijdragen aan een gevoel van veiligheid. Zelfs op jonge leeftijd helpt het al een vriendje of vriendinnetje in de buurt te hebben. Verder kan de inrichting van de omgeving bijdragen aan een gevoel van geborgenheid. Met aandacht voor indeling, kleur, licht en akoestiek is veel te bereiken.

¹ Riksen-Walraven, J.M.A. *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Amsterdam: Vossiuspers AUP, 2000

5.2. GELEGENHEID TOT HET ONTWIKKELEN VAN PERSOONLIJKE COMPETENTIES

Met persoonlijke competenties bedoelen we persoonskenmerken als veerkracht, zelfstandigheid en onafhankelijkheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Competenties waarmee kinderen allerlei typen problemen kunnen oplossen en zich goed kunnen aanpassen aan veranderende omstandigheden. Kinderen ontwikkelen deze vaardigheden door ontdekkingen te doen en door te spelen. Het kind ontdekt nieuwe handelingsmogelijkheden die vervolgens tijdens het spelen worden geoefend, uitgebouwd, gevarieerd en geperfectioneerd.

Wij kunnen dat ontdekken en spelen bevorderen door de ruimte uitnodigend in te richten en te zorgen voor een ruim aanbod aan materialen en activiteiten. Verder kan de groepsleiding een bijdrage leveren door het spelen uit te lokken en vervolgens goed te begeleiden. Het is essentieel dat kinderen zelf het verloop van het spel kunnen bepalen, maar de groepsleiding kan in het aanbod van materialen en activiteiten wel proberen aan te sluiten bij het ontwikkelingsniveau en de interesse van de kinderen. Ook bij dit opvoedingsdoel is de aanwezigheid van bekende leeftijdsgenootjes een voorwaarde. Naarmate kinderen elkaar beter kennen, spelen zij meer samen en is hun spel van een hoger niveau.

5.3. GELEGENHEID TOT HET ONTWIKKELEN VAN SOCIALE COMPETENTIES

Met sociale competenties bedoelen we sociale kennis en vaardigheden, als het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten hanteren en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Kinderen ontwikkelen deze vaardigheden in het contact met leeftijdsgenoten, in het deel uitmaken van een groep en in het deelnemen aan groepsgebeurtenissen.

Kinderen zijn sociale wezens. Van nature zijn ze geneigd hun aandacht en gedrag te richten op mensen in hun omgeving. Door veel met de kinderen te praten en de kinderen ook met elkaar te leren praten, bevorderen we het vermogen en de bereidheid tot communicatie. Zonder communicatie is er geen basis voor de sociale ontwikkeling. Maar ook de cognitieve ontwikkeling en kennisverwerving zijn afhankelijk van communicatie. De sturende of bemiddelende rol van de groepsleiding is dan ook erg belangrijk.

Zij maken het voor de kinderen mogelijk al op jonge leeftijd positieve ervaringen op te doen met communicatie en scheppen zo de voorwaarden voor het ontwikkelen van sociale competenties.

5.4. EIGEN MAKEN VAN WAARDEN EN NORMEN, CULTUUR

Het overbrengen van waarden en normen is een belangrijk aspect van opvoeden. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaald gedrag of aan bepaalde dingen of gebeurtenissen. Het zijn opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden; ze veranderen in de loop van de tijd en variëren per samenleving. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften over hoe volwassenen en kinderen zich behoren te gedragen. De waarde is bijvoorbeeld: respect hebben voor elkaar. De norm is dat lijfelijke agressie niet wordt toegestaan.

Over een aantal zaken is het mogelijk en gewenst om gezamenlijke afspraken te maken over wat belangrijk is om aan kinderen over te brengen. Kinderen komen in de kinderopvang in aanraking met meer of andere aspecten van de cultuur dan thuis. In een groep doen zich relatief veel leermomenten voor, bijvoorbeeld bij conflicten tussen kinderen, bij verdriet of pijn, maar ook bij rituelen en feesten. Het gedrag van de groepsleiding speelt een belangrijke rol bij de morele ontwikkeling van kinderen. Door hun reacties ervaren de kinderen de grenzen van goed of slecht, van anders, van mogen en moeten. Ook imiteren ze het gedrag van de volwassenen. De groepsleiding heeft dus invloed op de ontwikkeling van inlevingsvermogen en wederzijds respect.

MENTORSCHAP

Binnen de Kindervilla Wereld werken we met het zogenoemde mentorschap. Dit houdt in dat aan ieder kind een mentor gekoppeld wordt. De mentor is een pedagogisch medewerker die het kind goed kent en op de groep werkt waar het kind de meeste tijd doorbrengt en op die manier dus direct betrokken is bij de opvang en ontwikkeling van het kind. Alle kinderen binnen de Kindervilla Wereld hebben een mentor, ongeacht het soort contract en leeftijd. De mentor is het aanspreekpunt voor ouders met betrekking tot de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Daarnaast is de mentor ook vertrouwenspersoon voor de ouders. Zij zorgt ervoor dat de andere medewerkers op de hoogte zijn van afspraken en ontwikkelingen en zorgt zij ook voor de overdracht naar de mentor van de volgende groep.

De mentor bespreekt twee maal per jaar de ontwikkeling en het welbevinden van het kind met de ouders. Het moment van deze gesprekken wordt jaarlijks vastgelegd in de jaarplanning. Op initiatief van de ouders en/of mentor is het ook mogelijk om een extra gesprek plaats te laten vinden. Ouders worden tijdens het intakegesprek geïnformeerd over de aangewezen mentor van het kind. Dit is bij voorkeur de medewerker die de intake doet.

Het mentorschap draagt bij in het geven van emotionele veiligheid en aan de ontwikkeling van de kinderen. Door het volgen van de kinderen wordt er aangesloten op hun individuele behoeften en worden er belangrijke ontwikkelingsstappen en mogelijke achterstanden tijdig gesignaleerd. Door het overleg met ouders kan er afgestemd worden hoe de wensen en behoeften van het kind tegemoet gekomen kunnen worden.

De mentor kan ook eventueel contact met andere (zorg)professionals hebben mocht dit nodig zijn. Dit gebeurt uiteraard altijd na toestemming van de ouders.

Deel 2 praktijk

1. Algemeen

Groepsindeling

BSO De Kindervilla Wereld Heemstede biedt opvang aan kinderen in de leeftijdscategorie 4-12 jaar. De maximale groepsgrote is 13 kinderen per dag. Het kind leidster ratio is 1:10. De groep zal door maximaal twee leidsters gedraaid worden. De maximum aantallen worden kan worden aangepast indien wet- en regelgeving dit vereist of toestaat.

Dagindeling

De kinderen komen vanuit school of worden lopend van school gehaald door een pedagogische medewerker en zijn rond 15.00 uur op de locatie. Als de kinderen op de BSO aankomen eten we fruit en staat drinken klaar. De kinderen gaan met de pedagogisch medewerker aan tafel maar vooral om gezellig de dag door te spreken, wat ze hebben gedaan op school, wat ze hebben geleerd, of ze iets leuks hebben gedaan in het weekend en of er misschien wat minder leuke dingen zijn gebeurd. Kinderen krijgen ruimschoots de mogelijkheid om hun verhaal te vertellen en hier met elkaar over te praten.

Niet alle kinderen zijn tegelijk uit school, daarom wachten we op elkaar met het nuttigen van het fruit. De kinderen mogen eerst vrij spelen totdat de groep compleet is.

Na het eten en drinken beginnen we om 15.30 uur de aangeboden activiteiten waaraan kinderen kunnen deelnemen. Kinderen die niet deel willen nemen aan de aangeboden activiteiten kunnen zelf vrij spelen.

Om 17.15 uur eten we met de kinderen de maaltijd. Het hangt van de gekozen contractvorm af of dit een warme of broodmaaltijd is.

Vanaf 16.30 uur en tot 19.00 uur kunnen de kinderen weer opgehaald worden door hun ouders. Bij het ophaal moment krijgen de ouders altijd een overdracht van wat er die dag allemaal gedaan is en of er nog bijzonderheden uit de communicatie tussen juf/meester en pedagogisch medewerker is gekomen die de ouders moeten weten.

- **3-uursregeling**

Op de volgende momenten kijken wij af van de BKR: (met een maximum van 3 uur per dag)

- Tijdens de reguliere opvangdagen kijken wij 's ochtends met opstarten (VSO) 1,5 uur mogelijk af van de BKR. Dit is afhankelijk van het aantal kinderen.
- 's Middags tijdens het wegbrengen en ophalen van de scholen (maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag)
- In de schoolvakanties en schoolvrije dagen kiezen wij ervoor om 's morgens met het opstarten 0,5 uur (tussen 07.00 en 07.30 uur), 's middags tijdens de lunchpauze 2 uur (tussen 12.00 en 14.00 uur) en 's avonds met het afsluiten 0,5 uur (tussen 18.30 en 19.00 uur) af te kijken van de BKR.

Groepsinrichting

De beleving van de ruimte is van invloed op het gedrag van de kinderen. Een fijne ruimte nodigt uit tot samenspel, stimuleert de communicatie tussen de kinderen, maar biedt ook de mogelijkheid om even weg te kruipen in een hoekje.

De groepen zijn zodanig ingericht dat het een overzichtelijk geheel is, wat de kinderen een gevoel van veiligheid, vertrouwdheid en rust geeft. Er zijn verschillende manieren die een leefklimaat voor kinderen veilig en sfeervol maken. Bijvoorbeeld door gebruik van kleuren en verschillende materialen. De pedagogisch medewerkers geven aan de inrichting van de groepen zelf invulling.

Er wordt een opstelling gekozen waardoor er verschillende speelplekken (bijv. een poppenhoek) ontstaan, belangrijk is dat er balans in de groep bestaat. Door hoekjes te creëren in de groep krijgen kinderen de mogelijkheid zich te ontplooiën, onder andere op het gebied van fantasie.

De brandweer en GGD vereisen dat de ruimte veilig is. Pedagogisch medewerkers kijken bewust naar de groep en de indeling ervan, de speelruimte moet er voor de kinderen aantrekkelijk en geordend uitzien. Zij zullen ook kinderen stimuleren gebruik te maken van de gehele ruimte. Dit kan zorgen voor rust in de groep en kan nieuwe uitdagingen bieden.

Hygiëne

Op de BSO houden we ons wat betreft hygiëne, aan een aantal regels. De regels staan ook vermeld in het groepsregels hygiëne protocol wat gehanteerd wordt op de BSO.

- Handen wassen na zelf gebruik gemaakt te hebben van de wc.
- Wanneer pedagogisch medewerkers zelf een besmettelijke ziekte hebben mogen zij niet komen werken.
- De tafels en stoelen worden na elke maaltijd schoongemaakt.
- Iedere handdoek/theedoek en of vaatdoek gaat aan het einde van de dag en in de was.
- De handen van de kinderen worden gewassen voor en na de maaltijd.
- Bij het schoonmaken van gezicht en handen heeft ieder kind een eigen washandje.
- Wanneer een kind hangerig is of warm aanvoelt, wordt de temperatuur opgemeten en worden de ouders indien noodzakelijk gewaarschuwd.
- Als er twijfel bestaat over de gesteldheid van een kind, wordt er met de ouders hierover overlegd.
- Wanneer er een besmettelijke ziekte heerst of een kind uitslag, pukeltjes o.i.d. heeft, worden altijd de ouders en de leidinggevende ingelicht en kan er contact opgenomen worden met de GGD.
- Een vieze neus of gezicht wordt direct schoongeveegd, of aangesport om zelf schoon te maken.
- Als een kind gevallen is, wordt er jodium op een schaaftondje gedaan, Arniflor zalf op een buil etc.
- Elke dag wordt de vloer geveegd en gedweild.
- Volgens schema wordt de BSO-ruimte schoongehouden.
- Personeel draagt iedere dag schone kleding. Bedrijfskleding (bovenkleding) wordt door de organisatie verstrekt.
- Er wordt elke dag schoongemaakt zoals aangegeven in het beleidsplan Veiligheid & Gezondheid

Veiligheid

Op onze locatie doen we er alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit helaas niet geheel te voorkomen. Daarnaast kunnen zich andere calamiteiten

voordoelen, waardoor EHBO noodzakelijk is. Daarom hebben we altijd tenminste 1 kinder-EHBO gecertificeerde medewerker aanwezig en een persoon die BHV'er aanwezig is tijdens de openingstijden van de opvang.

Op dit moment zijn er op al onze locaties ruim voldoende medewerkers met een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO. Eind maart 2018 heeft een ruime meerderheid, minimaal 60% van onze medewerkers, de cursus kinder-EHBO gevolgd. Dit geldt voor zowel de herhalingscursus als de volledige cursus. De certificaten zijn behaald bij het instituut Just in Time. Voor onze locatie in Heemstede streven wij naar hetzelfde percentage gecertificeerde medewerkers als onze overige locaties. Er is tenminste 1 werknemer in het pand aanwezig met een geldig EHBO certificaat.

- We werken met een door de brandweer goedgekeurd ontruimingsplan dat een integraal onderdeel uitmaakt van het ontruimingsplan.
- De BSO wordt jaarlijks gekeurd door de brandweer.
- Brandslangen zijn overal aanwezig en er is een onderhoudscontract voor de blusapparaten. De vluchtwegen zijn aangegeven d.m.v. lichtbordjes.
- In de BSO hangen plattegronden die als hulpmiddel kunnen dienen bij een oefening of echte ontruiming.
- Met de pedagogisch medewerkers en kinderen wordt jaarlijks een ontruimingsoefening gedaan. Als de brandoefening wordt gehouden, dan is de werkwijze hiervan zo aangepast dat er voor de kinderen geen reden tot paniek is.
- Kinderen worden nooit meegegeven aan onbekende derden als wij niet door ouders op de hoogte zijn gesteld. Bij de intake wordt gevraagd wie de kinderen evt. mogen ophalen. Op de dag zelf melden ouders als er iemand anders dan zichzelf het kind komen ophalen.
- Op de groepen wordt er gelet op veilig speelgoed. Er zijn geen scherpe hoeken aanwezig en de deuren bevatten vingerstrippen.

Schoolvakanties

Tijdens de schoolvakanties zijn wij de gehele dag geopend van 7.00 uur tot 19.00 uur. De kinderen moeten voor 10.00 uur gebracht zijn, dit i.v.m. de evt. geplande uitstapjes.

En kunnen na 17.30 uur worden opgehaald. In overleg kunnen de tijden van ophalen en brengen anders zijn.

Als de kinderen voor 8.00 uur aanwezig zijn op de groep kunnen we gebruik maken van onze ontbijt service.

Tijdens de vakantie dagen krijgen de kinderen 3 hoofd maaltijden, ontbijt, lunch en een broodmaaltijd in de avond. Ook kunnen de kinderen gebruik maken van een warme maaltijd in de avond. Ouders beslissen of zij een contract met een broodmaaltijd willen of een warme maaltijd.

2. Wennen

Algemeen

Net als school is naar de BSO toe gaan ook een grote stap. Weer nieuwe kindjes en juffen, nieuwe regels en speelgoed. Daarom is het belangrijk voor een kind, voor als het ook pas net naar school toe gaat om de eerste paar keer te komen wennen. Ouders zijn wel vrij om hiervoor te kiezen. Pedagogisch medewerkers hebben op dit vlak alleen een adviserende rol. Pedagogisch medewerkers adviseren dat de kinderen indien mogelijk voordat de school begint al 1 of 2 keer komen wennen, schooldagen zijn vaak erg lang en heel erg vermoeiend, ook een nieuwe BSO-groep kan erg vermoeiend zijn daarom liever niet de eerste schooldag combineren met een eerste BSO dag.

Mocht dit niet anders kunnen, is het verstandig om de BSO dag in het begin niet al te lang te maken. Twee uurtjes is voor de eerste week meer dan genoeg. Hierna langzaam opbouwen.

Technieken bij het wennen

Wat zijn de belangrijkste technieken bij het wennen van kinderen?

Een aantal voorbeelden:

- De pedagogisch medewerker vertelt de kinderen van de groep dat er die dag een nieuw kind is en hoe het kind heet;
- De andere kinderen worden voorgesteld;
- Het kind wordt door de pedagogisch medewerker geholpen met spelen (zij gaat bijvoorbeeld naast het kind zitten spelen);
- Een duidelijke dagstructuur aanbieden: alles gaat iedere dag op dezelfde wijze;
- Het kind steeds vertellen wat er gaat gebeuren die dag: "we gaan nu wat drinken", "we gaan nu van tafel", "je kan nu kiezen om wat leuks te gaan doen" etc. Kinderen voelen zich veiliger als ze weten wat er gaat gebeuren;
- Eerst in de speelruimte wennen en dan pas naar andere ruimtes zoals de gang of naar buiten;
- Als een kind naar mamma en pappa vraagt, vertellen de pedagogisch medewerkers dat de ouders hem/ haar straks weer komen halen en dat de ouders altijd weer terugkomen.

3. Eten

Samen eten op de groep

De maaltijden en tussendoortjes in de BSO zijn een sociaal gebeuren. Er is aandacht voor elkaar en er wordt gepraat, gelezen en gezongen voordat er gegeten wordt. Het is een dagelijks terugkerend moment en voor de kinderen daardoor een vast rustpunt. De eetmomenten geven structuur aan de dag

De maaltijden en de tussendoortjes zijn een gezamenlijke activiteit. Het gaat hierbij niet alleen om eten en drinken, maar ook om het contact met elkaar.

Aan tafel smeren de pedagogisch medewerkers de boterhammen. Alle kinderen mogen zelf hun beleg uit kiezen. Zo leren kinderen keuzes te maken en gevarieerd te eten. We hebben als vaste regel dat de eerste boterham wordt belegd met hartig beleg. Kinderen krijgen maximaal 3 boterhammen, daarvan mag de 2^e of 3^e boterham met zoet beleg. Bij de broodmaaltijd krijgen kinderen een beker melk, als zij dit niet lusten of niet mogen dan wordt iets anders aangeboden.

Zoals al onze hoofdmaaltijden zijn ook de tussendoortjes gezond. Een stuk fruit, een koekje met weinig suiker, kleur en geurstoffen of een andere gezond tussendoortje.

Vocht is belangrijk voor de gezondheid van kinderen, daarom mogen de kinderen de hele dag om drinken vragen en hoeven met drinken niet te wachten tot het vaste eet/drink moment. Wel wordt er

tussendoor alleen water geschonken om te voorkomen dat kinderen de gehele dag limonade drinken. Tijdens de eet/drink momenten wordt er wel limonade geschonken.

Kinderen die moeilijk eten

Kinderen die moeilijk een boterham of een warme maaltijd eten, kunnen het beste zo min mogelijk aandacht krijgen wat het eetgedrag betreft.

Afleiden kan nog weleens werken, bijv. meehelpen met de lunch maken. Samen eten stimuleert kinderen. Kinderen eten vaak beter op de BSO dan thuis en dat is opvallend, omdat eetproblemen bovenaan in de top 10 van de opvoedingsproblemen staat. Bij eetproblemen is het belangrijk het kind niet te dwingen te eten, maar wel te stimuleren tot eten. Lukt het dan nog niet, dan is het belangrijk de onderliggende problemen te bekijken in samenwerking met de ouders.

Factoren die onder andere invloed kunnen hebben op het eetgedrag van kinderen:

- Ziekte/ verkoudheid/ problemen thuis
- Te druk geweest (bijvoorbeeld weekend)
- Net uit bed of juist vermoeidheid
- Wat vindt een kind lekker en wat niet?
- Wennen aan de BSO
- Eigen wil tonen

Het is belangrijker dat de sfeer gezellig, prettig en rustig is, dan dat er allerlei doelen worden nagestreefd. Kinderen kunnen vaak heel goed zelf aangeven hoeveel ze willen eten. Als ouders aangeven dat hun kind niet te weinig of niet te veel mag eten, houden we hier rekening mee. Echter er wordt geen drama van wel of niet - eten gemaakt. Kinderen die moeilijk drinken, kun je extra stimuleren en beginnen met een bodempje te drinken en dat langzamerhand op te bouwen. Belangrijk is binnen één groep één lijn te trekken als pedagogisch medewerkers onderling, anders kan dit verwarring geven voor de kinderen.

Rituele/gewoontes/ regels bij het eten

Vaste rituelen zijn belangrijk, dus ook aan tafel. Deze rituelen bieden duidelijkheid en rust aan tafel, want het eten is ook een moment van rust. Aan de andere kant probeert de pedagogisch medewerker zich niet door de regels te laten overheersen. Een regel die voor een kind veel problemen oplevert (een beker melk drinken, lang aan tafel zitten) kan voor dit kind aangepast worden zodat het er wel aan kan voldoen. Dit kan aan de andere kinderen uitgelegd worden.

Er zijn een aantal regels op de BSO betreffende eten en drinken:

- Het eten en drinken wordt niet aan de kinderen opgedrongen, eten dient iets leuks te blijven;
- Kinderen eten aan tafel. Er is geen speelgoed aan tafel. Bij groot verdriet is een knuffel toegestaan aan tafel;
- Pedagogisch medewerkers geven het goede voorbeeld in eenvoudige tafelmanieren;
- Even op elkaar wachten tot iedereen brood of warme maaltijd heeft;
- Plassen en handen wassen voor dat we aan tafel gaan;
- Zelfstandigheid stimuleren d.m.v. meehelpen met de lunch klaarmaken/ opruimen;
- Variatie in het beleg is belangrijk.

4. Corrigeren en belonen

Grenzen stellen

Een pedagogisch medewerker begeleidt het kind door niet meer, maar ook niet minder te verwachten dan het kind qua ontwikkeling en niveau aankan. Er wordt geen gedrag van een kind verwacht waar het niet aan zou kunnen voldoen. Voor een kind is het belangrijk om te weten wat de grenzen zijn binnen de groep. Dat kan een kind leren door het vriendelijke, duidelijke én consequente optreden van de pedagogisch medewerker

Het stellen van regels en grenzen kan ook gezien worden als houvast voor een kind. Ze zijn geen keurslijf, maar hebben te maken met veiligheid (niet op een tafel staan) en met de omgang met elkaar (elkaar niet duwen). Bovendien vraagt elke situatie om een eigen aanpak. Een kind dat vaak de grenzen aftast, wordt anders benaderd dan een kind dat voor het eerst een regel negeert. Door een aantal regeltjes weten de kinderen tot hoe ver zij mogen en kunnen gaan. Soms proberen kinderen hoever zij kunnen gaan. Kinderen experimenteren met de gestelde grenzen, het is belangrijk dit als pedagogisch medewerker in gedachte te houden.

'Straf' het gedrag, niet het kind

Het uitgangspunt is een positieve benadering, het prijzen van gewenst gedrag. Corrigeren kan op verschillende manieren gebeuren. Als een kind de afgesproken regel overschrijdt, kan het nodig zijn om het gedrag te corrigeren (b.v. kind pakt telkens het speelgoed van ander af).

De pedagogisch medewerker maakt een bewuste keuze over hoe zij zal optreden:

- Zij negeert het gedrag. Zij wacht af om te zien of de kinderen zelf het conflict oplossen;
- Zij zoekt een alternatief. Zij stelt aan het kind voor met ander speelgoed te spelen, bijv. in een andere hoek, alleen of met andere kinderen;
- Zij kan een afspraak met de kinderen maken. "eerst mag jij op de fiets en dan mag jij".

Een pedagogisch medewerker zal een kind een beperkt aantal malen waarschuwen, niet op afstand en niet met veel stemverheffing. Het kind wordt op ooghoogte aangesproken op zijn gedrag. De mimiek van het gezicht van de pedagogisch medewerker is een hulpmiddel bij het overbrengen van de boodschap. De pedagogisch medewerker gaat dus op ooghoogte van het kind zitten en praat op deze manier tegen het kind. De pedagogisch medewerker keurt het gedrag af wanneer het belang van andere groepsleden in het gedrang komt. Daarbij wordt het gedrag afgekeurd, niet het kind. Een kind wordt dus gecorrigeerd op een manier waardoor zijn zelfvertrouwen niet wordt ondermijnd. De pedagogisch medewerker zegt niets negatiefs over het kind zelf of kleineert het kind (bijv. "je lijkt wel een baby", of jij bent stout).

Een pedagogisch medewerker zal ook rekening houden met karaktersverschillen van de kinderen. Een minder weerbaar kind zal ze een beetje aanmoedigen om voor zichzelf op te komen en een dominanter kind wat afremmen.

Als waarschuwen niet helpt

Het gebeurt weleens dat waarschuwen niet helpt. Soms is een kind niet gevoelig voor opmerkingen of afspraken met de pedagogisch medewerker en blijft het doorgaan met het ongewenste gedrag. Om het kind dan tot bezinning te brengen is een bekend middel het stoeltje. Het kind blijft gedurende enkele minuten op een stoeltje zitten, wat weggeschoven van de andere kinderen. Belangrijk is wel dat deze 'time-out' kort moet zijn en de pedagogisch medewerker het kind niet mag vergeten. Zij zal dus na enkele minuten het kind weer bij de groep/ het spel betrekken. Omdat hij daardoor even niet mag spelen en even buiten het groepsgebeuren wordt geplaatst en tot rust gebracht, kan dit een goede methode zijn om tot zichzelf te komen. Als dit niet helpt, kan een pedagogisch medewerker buiten de groep even apart met het kind praten.

Belangrijk is dat het corrigeren direct plaats vindt na de 'overtreding'. Wanneer een kind erg vaak gecorrigeerd moet worden, bespreken de pedagogisch medewerkers dit met de leidinggevende en de ouders. Het is belangrijk dat ouders en pedagogisch medewerkers de aanpak op elkaar af proberen te stemmen. Het is niet zo dat kinderen thuis en op de BSO zich altijd hetzelfde gedragen. Een kind dat thuis 'driftig' of 'druk' is, kan juist heel rustig zijn in de groep en andersom ook. De aanwezigheid van andere kinderen, volwassenen en ander speelgoed leidt dan tot ander gedrag.

5. Spel en activiteiten

Algemeen

Spel en activiteit spelen een grote rol binnen de BSO, elke dag worden er verschillende uitdagende activiteiten aangeboden aan de kinderen waar zij uit kunnen kiezen. Pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat er elke week een wisselend, uitdagend en vernieuwend programma is. Hierbij wordt rekening gehouden met de verschillende soorten activiteiten.

Het is belangrijk dat de kinderen van de BSO zelf kunnen kiezen wat ze willen doen, het is tenslotte vrije tijd voor hun en geen school. Natuurlijk worden de kinderen wel door de pedagogisch medewerkers gestimuleerd om met de aangeboden activiteiten mee te doen of eens uit hun comfort zone te stappen en iets te gaan doen wat ze normaal gesproken niet zouden doen of durven. Het is hierbij aan de pedagogisch medewerker om het kind hierin te begeleiden.

Creatieve activiteiten

Creatieve activiteiten bezetten ook een groot deel van het activiteiten rooster. Wel is het belangrijk hoe je creatieve activiteiten aanbiedt. Daarom zijn er een aantal punten waar de pedagogisch medewerker op moet letten:

- We zijn een BSO en geen school, de activiteit moet vrolijk en leuk zijn.
- We werken niet met voorgeknipte werkjes, zijn de kinderen te klein om te knippen of is de activiteit te moeilijk dan pas je je activiteit aan op het kind
- We werken procesmatig
- We laten kinderen vooral kennis maken met nieuwe materialen en technieken.
- We maken wel af waar we aan begonnen zijn.

6. Omgaan met

Contact met ouders/ overdracht

Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerkers goed contact hebben met de ouders zodat beiden over en weer weten wat er zich afspeelt in de belevingswereld van het kind en hoe hier het best op ingespeeld kan worden. Als er bijzonderheden zijn met betrekking tot het gedrag of de ontwikkeling van het kind, zal de pedagogisch medewerker van het kind dit gesprek met de ouders aangaan.

De pedagogisch medewerker beslist naar aanleiding van de aard van het gesprek of dit tussendoor besproken kan worden, of er wordt een aparte afspraak gemaakt met de ouders.

Ouders of pedagogisch medewerkers kunnen zich zorgen maken over de ontwikkeling of het gedrag van een kind. Pedagogisch medewerkers kunnen, doordat ze met veel kinderen van dezelfde leeftijd werken en emotioneel wat gemakkelijker afstand kunnen nemen, iets signaleren wat een ouder (nog) niet ziet. Het is hun taak om daar iets mee te doen. Maar ook ouders kunnen, door een intensievere betrokkenheid en waarneming, soms eerder iets zien.

Van een pedagogisch medewerker wordt verwacht dat zij:

- Ouders niet onterecht ongerust maakt (bespreek twijfels over de ontwikkeling tijdens de overlegvormen)
- Ouders niet onterecht geruststelt uit angst om te kwetsen, maar er zorgvuldig over praat
- Geen diagnose stelt maar deze zorg met een ouder kan delen.

De primaire opvoedtaak ligt bij ouders. Toch is er een gedeeltelijke opvoedverantwoordelijkheid, omdat kinderen een groot deel van de dag en de week op de opvang doorbrengen. Goed contact met ouders is heel belangrijk om het gedrag van een kind goed te kunnen begrijpen, maar ook om op één lijn te komen waar het gaat om de opvoeding. Verschillen tussen thuis en de opvang zullen meestal wel zijn, maar samenwerking is van groot belang. Omdat wij het belangrijk vinden om de samenwerking met ouders zo soepel en makkelijk mogelijk te laten verlopen, maken wij gebruik van de moderne communicatiemiddelen. Wij hebben een Kindervilla app (Konnect) en zetten dit regelmatig in om ouders op de hoogte brengen van de ontwikkelingen op de groepen en binnen de organisatie. Daarnaast horen wij ook graag van ouders terug wat hun behoeften en wensen zijn.

Jaarlijks bieden wij enkele ouderactiviteiten aan, aan ouders om ouders op de hoogte te brengen van ontwikkelingen, maar ook om informatie te geven over een specifiek onderwerp, mogelijke opvoedingsondersteuning.

Op onze locatie bieden wij de volgende ouderactiviteiten aan:

- Ouderportaal Konnect: Via het ouderportaal wordt naast de mondelinge overdracht ook een schriftelijke overdracht geregeld. Zo worden er persoonlijke en groepsverhaaltjes geschreven in een digitaal schriftje en regelmatig foto's verstuurd naar ouders. Op die manier ontstaat een digitaal herinneringsboekje
- Jaarlijkse feesten of thema afsluitingen: Bij deze feesten en afsluitingen worden de ouders ook uitgenodigd. Op die manier ontstaan er ongedwongen momenten waarbij de ouders wat langer dan normaal op de opvang zijn en op die manier meer betrokken raken;
- Oudergesprekken: 2x per jaar worden er oudergesprekken gehouden, waarin de ontwikkeling van het kind besproken wordt. Dit wordt gehouden met de mentor van het kind.

Vermoeden van kindermishandeling

Kindermishandeling komt overal voor. In Nederland zijn er naar schatting minstens 80.000 kinderen per jaar slachtoffer van kindermishandeling. Kindercentra dragen een eigen verantwoordelijkheid voor het signaleren en voor het ondernemen van actie na het signaleren. De signalen moeten worden doorgegeven aan de ouders en de instanties die hulp bieden aan het gezin. De pedagogisch medewerkers hebben hierin een duidelijke taak. Zij zien de kinderen regelmatig en kunnen opvallend of afwijkend gedrag signaleren. De leidinggevende steunt pedagogisch medewerkers in deze taak en geeft sturing aan de uitvoering van het protocol kindermishandeling. BSO De Kindervilla Wereld Heemstede heeft een protocol kindermishandeling.

Het bewust worden van een vermoeden van kindermishandeling geeft vaak een vervelend gevoel, onzekerheid over de opgemerkte signalen, angst om je er mee te bemoeien. Wat helpt om kindermishandeling te durven signaleren is de overtuiging en de wetenschap dat kindermishandeling een ernstig probleem is en waar je niet om heen kunt als je met jonge kinderen werkt.

De eerste stap is om het kind goed te observeren en waarnemingen te bespreken met de ouders tijdens de dagelijkse overdracht. Vervolgens bespreek je dit in een groepsbespreking, laat deze eventueel naar een eerder tijdstip verplaatsen.

- Het is niet aan de PM-er om vast te stellen dat er sprake is van kindermishandeling. Het gaat om de zorgen die zij heeft over het kind.
- Elke PM-er en leidinggevende dient te weten welke stappen gevolgd moeten worden.

Ziekte van het kind

Ziek? Wel of niet naar de BSO

Wanneer kinderen alleen verkouden zijn of zich niet zo lekker voelen, kunnen zij in principe gewoon naar de BSO komen. Maar als uw kind echt ziek is, niet speelt en zich ellendig voelt kan uw kind het beste thuis blijven. De medewerkers op de groep kunnen dan niet de zorg bieden die uw kind nodig heeft. Wanneer kinderen een kinderziekte hebben welke besmettelijk is pakken wij het handboek van de GGD erbij dat speciaal ontwikkeld is voor de kinderopvang. Wij volgen de richtlijnen die hierin beschreven staan.

Plotseling ziek worden

Wanneer uw kind tijdens de dag erg ziek wordt bellen we u om te overleggen wat de beste oplossing is. We kijken hierbij vooral naar het gedrag van uw kind. Als het hangerig is en niet wil spelen bieden we natuurlijk een stukje extra zorg, maar als het echt niet gaat met het kindje geven we dit ook aan. Als uw kind naar ons idee opgehaald moet worden, verwachten wij dat u hier gehoor aan geeft. Pedagogisch medewerkers hebben van elk kind een ingevulde kindkaart met telefoonnummers. Belangrijk is het dat deze gegevens actueel zijn.

Medicijngebruik

Indien uw kind medicijnen nodig heeft, kan dit ingedeeld worden door de pedagogisch medewerker worden toegediend. U blijft echter zelf verantwoordelijk. Wij zullen u in dit geval vragen een verklaring medicijngebruik in te vullen. We geven kinderen geen paracetamol omdat er dan geen goede inschatting gemaakt kan worden hoe het werkelijk met een kind gaat.

Hulp bij ongelukken

Stel dat er een ongeluk gebeurt, dan roepen we zo snel mogelijk medische hulp in. Onze medewerkers zijn getraind op E.H.B.O., maar indien nodig brengen wij het kind naar de Eerste Hulp in het ziekenhuis. Afhankelijk van de ernst van de situatie bellen we een ambulance. Wij stellen u als ouder zo snel mogelijk op de hoogte van de situatie. Bij een ernstig ongeval bellen we direct de ambulance. Zodra medische hulp onderweg is, stellen we u op de hoogte.

Hoofdluis

Hoofdluis is geen ziekte maar wel erg vervelend vanwege het besmettingsgevaar. Wij rekenen erop dat u de pedagogisch medewerkers informeert wanneer er bij het kind hoofdluis wordt geconstateerd. Zij kunnen dan alert zijn op hoofdluis bij andere kinderen en de groepsruimte zorgvuldig schoon maken. Wanneer het kind wordt behandeld kan het kind weer komen. Als tijdens aanwezigheid bij de BSO hoofdluis bij uw kind wordt geconstateerd, dan informeren wij de ouder direct. Op de BSO maken we gebruik van luizenzakken om besmettingsgevaar zoveel mogelijk te voorkomen.

Seksualiteit

Beleid omgaan met kinderen en seksualiteit

Dit beleid is gemaakt ter bescherming van de kinderen zodat ze veilig bij ons zijn. Tevens ter bescherming van ons personeel om te voorkomen dat zij onbedoeld in nare situaties terecht komen. Omdat iedereen zo zijn persoonlijke opvattingen heeft over wat wel en niet kan in de opvoeding wat betreft seksueel gedrag, vinden we het belangrijk dat de BSO een kader met de gemaakte afspraken aangeeft. Het begrip seksualiteit is hier in een breed kader geplaatst en omvat allerlei onderwerpen die mogelijk gevoelig liggen op het gebied van seksualiteit.

We weten allemaal dat we in de kinderopvang voorzichtig moeten zijn als het gaat om een kwetsbaar onderwerp als seksualiteit in combinatie met kinderen. Maar op welke gebieden we tegen het onderwerp seksualiteit aanlopen en hoe we daar dan als professionele organisatie mee omgaan is van groot belang.

We vinden het erg belangrijk hier goede antwoorden op te hebben en hierover te blijven nadenken.

De onderlinge sfeer die PM-ers met elkaar neerzetten:

Onderlinge erotiserende of seksuele boodschappen of grappen zijn verboden op de werkvloer. Het personeel bekleedt namelijk een voorbeeldfunctie.

Seksuele toenaderingspogingen van een kind:

Op 'seksuele' toenaderingspogingen van een kind wordt nooit ingegaan. Dit wordt altijd besproken met de leidinggevende

Verbod op seksueel contact:

Seksuele handelingen en intieme relaties in de contacten met een kind zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik. En zal direct gemeld worden aan de politie.

Vragen van kinderen over seksualiteit:

We luisteren naar vragen die kinderen stellen over seksualiteit. Deze vragen kunnen serieus beantwoord worden of de PM-er kan aangeven bij het kind dat het goed is om dezelfde vraag met een van de ouders te bespreken.

Uitdagende vragen over het privéleven van de PM-er op het gebied van seksualiteit:

De PM-er gaat niet mee in de persoonlijke en uitdagende sfeer en geeft aan dat een serieus antwoord mogelijk is of geeft aan dat de vraag niet gewenst is.

'Vieze woorden' die kinderen (of PM-ers) gebruiken:

De PM-er geeft aan dat we geen vieze woorden gebruiken en kan ervoor kiezen hier een serieuze draai of grens aan te geven of niet op het onderwerp in te gaan. De PM-er zelf gebruikt geen 'vieze woorden'.

Benaming van de geslachtsdelen van de kinderen:

Binnen de BSO wordt de benaming piemel, penis of plasser(tje) en vagina gebruikt. Andere benamingen worden door PM-ers niet gebruikt.

Kinderen op schoot nemen en kinderen knuffelen:

De Klimtoren vindt dat kinderen op schoot moeten kunnen zitten. In de BSO komt het initiatief van het kind uit. Dat geldt ook voor knuffelen. Oudere kinderen (vanaf +/- 8 jaar) kunnen bij de PM-er komen hangen, maar worden niet op schoot genomen. In een 1 op 1 situatie op de BSO (alleen in een ruimte) zit een kind niet op schoot.

Kinderen helpen de billen afvegen:

De Klimtoren begeleidt kinderen om het zelf te doen door uitleg te geven hoe het moet, als er hulp geboden moet worden, dan bieden we dat.

Opmerkingen over het privéleven van het kind met betrekking tot ouders en seksualiteit:

PM-ers vragen in dit geval niet door, uit respect voor het privéleven van de ouders. De PM-er zal het gesprek een andere wending geven, uit respect en om eventuele lading weg te nemen.

Kinderen die onderling op een uitdagende manier over seks praten:

Wij bieden de mogelijkheid aan kinderen om er 'gewoon' over te praten. Als het niet uit de beladen sfeer gehaald kan worden dan stoppen wij het gesprek.

Kinderen die 'doktertje' met elkaar spelen:

Doktertje spelen mag maar de kleren blijven aan.

Kinderen die elkaar 'bloot' laten zien:

Dit wordt niet bestraft, maar er wordt door de PM-er uitgelegd dat dat hier niet de bedoeling is.

Kinderen spelen niet in hun blootje:

Als kinderen met water (of verf) spelen doen zij dit niet bloot. Een onderbroekje blijft minimaal aan.

PM-ers gaan niet in bikini:

Bij warm weer wordt er veel naar buiten gegaan. PM-ers gaan niet in bikini, zij houden minimaal een hemdje en een korte broek of rok aan. Ook de mannen houden een shirt (en broek) aan. Uitzondering wordt gemaakt als er een uitstapje naar het strand is, of gaan zwemmen

Overdracht aan ouders:

Situaties uit bovengenoemde punten worden gecommuniceerd met de ouders als de PM-er hier noodzaak toe ziet of de leidinggevende hiertoe besluit. Het is goed om ouders op de hoogte te stellen, ook als er niet direct een zorg is. Met gevoelige situaties wordt zowel naar ouders als op de werkvloer discreet omgegaan.

Feesten en verjaardagen

Op de BSO wordt natuurlijk ook aandacht besteed aan feestdagen, zoals Sinterklaas, Kerst, Pasen etc.

Daarnaast worden verjaardagen en afscheidsfeestjes van de kinderen gevierd. Een wordt een feestmuts gemaakt en er wordt gezongen. Er wordt een cadeautje gegeven en het kind mag zelf zijn traktatie uitdelen. Vooraf wordt met de ouders overlegd over de datum van het feestje.

Het is belangrijk dat er speciale aandacht aan het kind wordt geschonken. Kinderen die wat verlegen of angstig zijn voor alle aandacht van de groep, krijgen wat bijstand van de pedagogisch medewerkers.

Een kind krijgt jaarlijks nogal wat traktaties aangeboden. Bij voorkeur bestaat de traktatie niet uit snoep (spekjes e.d.), maar eigen baksels zijn welkom. Ook kunnen de pedagogisch medewerkers adviseren bij het zoeken naar leuke, gezonde traktatie ideetjes of kleine cadeautjes. Pedagogisch medewerkers vieren ook eigen verjaardagen op de groep.

